

ધોરણ-12 માટેની નિદાન કસોટી

ધોરણ:-12

(141) G

વિષય:- મનોવિજ્ઞાન

સમય :- 3 કલાક

ગુણ :- 80 માર્ક્સ

સૂચનાઓ:

- 1) આ પ્રશ્નપત્રમાં કુલ પાંચ [A,B,C,D,અને E] આવેલા છે.
- 2) આ પ્રશ્નપત્રમાં કુલ 30 પ્રશ્નો છે.
- 3) જમણી બાજુ આપેલા અંક ગુણ દર્શાવે છે.
- 4) પ્રશ્નપત્રમાં આપેલ સૂચના પ્રમાણે જ જવાબ લખો
- 5) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે અને વિકલ્પો આંતરિક છે.

વિભાગ- A

પ્રશ્ન -1 નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી આપો.દરેક પ્રશ્નનો 1

ગુણ રહેશે .

[12]

(1)મનોવિજ્ઞાનને વિજ્ઞાન તરીકેનો દરજ્જો ક્યારથી પ્રાપ્ત થયો છે ?

(A) 1897 (B) 1798

(C) 1879 (D) 1869

(2) અચેતન મનનો સિધ્ધાંત કોણે આપ્યો ?

(A) કોહલર (B) વોટસન

(C) ફ્રોઈડ (D) જેમ્સ

(3) રૂબરૂ મુલાકાત કઈ અભ્યાસ પદ્ધતિમાં લેવામાં આવે છે ?

(A) નિરીક્ષણ પદ્ધતિ (B) સહભાગી પદ્ધતિ

(C) પ્રશ્નાવલિ પદ્ધતિ (D) મુલાકાત પદ્ધતિ

- (4) “વિકાસ એટલે ગુણાત્મક ફેરફાર “ આલું કોણે કહેલું હતું ?
- (A) કો અને કો (B) ફેન્ડ
(C) ઓલપોર્ટ (D) હરલોક
- (5) જ્ઞાનેન્દ્રિયોમાંથી આવેતા સાંવેદનીક સંકેતો ને મગજ સુધી કોણે પહોંચાડે છે?
- (A) નાનું મગજ (B) મોટું મગજ
(C) થેલેમસ (D) સીમાવર્તી તંત્ર
- (6) પુખ્તવયની વ્યક્તિના મગજનું વજન કેટલું હોય છે ?
- (A) 3.61 કિગ્રા (B) 1.36 કિગ્રા
(C) 2.63 કિગ્રા (D) 2.00 કિગ્રા
- (7) બોધનમાં નીચેનામાંથી કઈ બાબતો જોવા મળે છે?
- (A) જાણકારીનું અર્થઘટન (B) જાણકારીનું વિશ્લેષણ
(C) જાણકારીનો ઉપયોગ (D) અ, બ, ક અને ત્રણેય
- (8) માહિતીપ્રક્રિયા કરણનું મોડેલ નીચેનામાંથી શેના પર આધારિત છે?
- (A) કોમ્પ્યુટર સિસ્ટમ (B) કોમ્પ્યુટર સાદ્રશ્યતા
(C) કોમ્પ્યુટર સોફ્ટવેર (D) કમ્પ્યુટર વિચારણા
- (9) “ સ્મૃતિ એટલે શીખેલાનો સીધો ઉપયોગ “ એમ કોણે કહેલું ?
- (A) વુડવર્થ (B) બર્નહાર્ટ
(C) વિલિયમ જેમ્સ (D) થોમસ
- (10) આપણે ભાષાની અભિવ્યક્તિ કઈ રીતે કરીએ છીએ ?
- (A) બોલીને (B) લખીને
(C) સંકેતો દ્વારા (D) A,B, અને C ત્રણેય

(11) ભારતીય દર્શનશાસ્ત્રમાં વ્યક્તિત્વના કેટલા પ્રકાર આપ્યા છે?

- (A) એક (B) બે
(C) ત્રણ (D) પાંચ

(12) “પ્રેરણા નહિ તો વર્તન નહિ” આ વાત કોણે કહેલ છે ?

- (A) ગેરેટ (B) વુડવર્થ
(C) સી.ટી.મોર્ગન (D) જી.પી.ગિલફર્ડ

વિભાગ - B

પ્રશ્ન-2.નીચેના પ્રશ્નોનાં ઉત્તર એક-બે વાક્યમાં લખો. દરેક પ્રશ્નોનો 1

ગુણ છે.

[12]

- (1). દેશની સૌપ્રથમ ફોરેન્સિક સાયન્સ યુનિવર્સિટી ક્યાં આવેલી છે ?
- (2). સ્વતંત્ર પરિવર્ત્યની વ્યાખ્યા આપો .
- (3). વિકાસ એટલે શું ?
- (4). નૈતિકવિકાસનો સિધ્ધાત કયા મનોવૈજ્ઞાનિકે આપ્યો છે?
- (5). DNA નું મુખ્ય કાર્ય શું છે ?
- (6). માનવ ઉત્ક્રાંતિના સીમાસ્તંભો કયા કયા છે.?
- (7). માહિતી પ્રક્રિયાકરણ એટલે શું?
- (8) વિસ્મરણ એટલે શું ?
- (9). પ્રત્યાયનમાં ઓછા માં ઓછા કેટલા વ્યક્તિઓ હોય છે ?
- (10). TAT નું પૂરું નામ લખો.
- (11). માનવવાદી અભિગમના પ્રેરણા કોણે આપ્યો છે ?
- (12). આવેગનો સિધ્ધાત કોણે આપ્યો ?

વિભાગ - C

▲ નીચેના પ્રશ્નોનો માંથી કોઈપણ 8 પ્રશ્નોનાં ઉત્તર સંક્ષિપ્ત માં આપો. દરેક પ્રશ્નોના 2 ગુણ છે. [16]

- (3) મનોવિજ્ઞાનનો શબ્દાર્થ સમજાઓ.
- (4) પ્રયોગની વ્યાખ્યા આપી અર્થ સ્પષ્ટ કરો.
- (5) ફ્રોઈડના મનોજાતિયવિકાસના સિધ્ધાતની અવસ્થાના નામ લખો.
- (6) સમસ્યાનો અર્થ આપી. સમસ્યા ઉકેલની વ્યાખ્યા આપો .

અથવા

- (6) સર્જનાત્મક વિચારણાના સોપાનો જણાવો.
- (7) પુનઃપ્રાપ્તિ એટલે શું?

અથવા

- (7) PQRST માં પૂર્વદર્શન એટલે શું ?
- (8) પ્રત્યાયન એટલે શું ?
- (9) પ્રત્યાયન પ્રતિમાન (મોડેલ) ના સાત તબક્કા ક્રમમાં લખો.
- (10) વ્યક્તિત્વની વ્યાખ્યા આપો.?
- (11) સ્વ-પ્રબલન એટલે શું?
- (12) સત્તાની પ્રેરણાનો અર્થ લખો ?
- (13) વિધાયક આવેગ ટૂકમાં સમજાવો.

વિભાગ - D

▲ નીચેના પ્રશ્નોનો માંથી કોઈપણ 8 પ્રશ્નોનાં ઉત્તર મુદ્દાસર આપો. દરેક પ્રશ્નોના 3 ગુણ છે. [24]

- (14) મનોવિજ્ઞાનના ધ્યેયોની સમજૂતી આપો ?
- (15) કોહાલરબર્ગનો નૈતિકવિકાસનો સિધ્ધાત સમજાવો.

અથવા

- (15) સામાજિક આવેગિક પ્રક્રિયા સમજાવો.
- (16) જનીનતત્વોનું મહત્વ સમજાવો.
- (17) સર્જનાત્મકતા વધારવા તમારા સૂચનો જણાવો.
- (18) સ્મરણની વ્યાખ્યા આપી તેના તબક્કાની સમજૂતી આપો.

અથવા

- (18) વિસ્મરણની વ્યાખ્યા આપી તેના નિર્ધારક ઘટકોની સમજૂતી આપો.

- (19) વાણીવિકાસની પ્રક્રિયા સમજાવો?
- (20) સ્વ-નિયમન ની મનોવૈજ્ઞાનિક પ્રવિધિ સમજાવો.
- (21) ટૂંક નોંધ લખો : સ્વના પ્રકારો.
- (22) પ્રેરણા એટલે શું ? પ્રેરણાચક્ર સમજાવો.
- (23) સત્તાની પ્રેરણાની સમજતી આપો.
- (24) પ્રબલન નો અર્થ આપી.તેના પ્રકારો સ્પષ્ટ કરો.

વિભાગ - E

▲ નીચેના પ્રશ્નોનો માંથી કોઈપણ 4 પ્રશ્નોનાં ઉત્તર સવિસ્તાર આપો.દરેક

પ્રશ્નોના 4 ગુણ છે.

[16]

- (25) મનોવિજ્ઞાનનું સ્વરૂપ સમજાવો.
- (26) પ્રયોગ પદ્ધતિની સમજૂતી આપો.
- અથવા
- (26) મનોવૈજ્ઞાનિક કસોટીના લક્ષણો સમજાવો.
- (27) પ્રત્યાયન કૌશલ્ય વિગતે સમજાવો.
- (28) વિકાસ પર અસર કરતાં પરિબલ તરીકે વારસાને સવિસ્તાર સમજાવો.
- (29) સમસ્યા ઉકેલ ની રીતોની સવિસ્તારથી સમજૂતી આપો.
- (30) કોઈપણ બે મનોસામાજિક પ્રેરણાની સમજૂતી આપો.

-BEST OF LUCK-

141 (H)
(NEW Course)

कक्षा : 11th

विषय : मनोविज्ञान

समय : 3 घंटे

गुणांकन : 80

सूचनाएँ :

- (1) इस प्रश्नपत्र में कुल पांच [A, B, C, D, E] विभाग हैं।
- (2) इस प्रश्नपत्र में प्रश्न 30 हैं।
- (3) प्रश्नपत्र के अंक दाहिनी ओर दीए गये हैं।
- (4) प्रश्नपत्र के साथ दी गई सूचना के अनुसार ही उत्तर लिखिए।
- (5) सभी प्रश्न अनिवार्य हैं। विकल्प आंतरिक हैं।

विभाग-A

प्रश्न-1 निम्नलिखित प्रश्नों में से सही विकल्प चुनकर उत्तर दीजिए। प्रत्येक प्रश्न के लिए 1 अंक है।

[12]

- (i) मनोविज्ञान को वैज्ञानिक दर्ज्जा कब से प्राप्त हुआ है।
(A) 1897 (B) 1789 (C) 1879 (D) 1869
- (ii) अचेतन मनका सिद्धांत किसने दीया है ?
(A) कोहलर (B) वोटसन (C) क्रोइड (D) जेम्स
- (iii) प्रत्यक्ष मुलाकात किस अभ्यास विधि में आती है।
(A) निरीक्ष विधि (B) सहभागी विधि (C) प्रश्नावली विधि (D) मुलाकात विधि
- (iv) “विकास याने गुणात्मक परिवर्तन” ऐसा किसने कहाँ ?
(A) क्रो और क्रो (B) क्रेन्ड (C) ओलपोर्ट (D) एलिजाबेथ इरलोक
- (v) ज्ञानेन्द्रियों से मिलते सांवेदनिक संकेतों को मष्तिष्क तक कोन पहोचाता है।
(A) छोटा मष्तिष्क (B) बडा मष्तिष्क (C) थेलेमस (D) सीमावर्ती तंत्र
- (vi) पुख्तवय के व्यक्ति का मष्तिष्क का वजन कितना होता है।
(A) 3.61 किग्रा (B) 1.36 किग्रा (C) 2.63 किग्रा (D) 2.00 किग्रा
- (vii) बोधन में निम्नलिखित कोनसा विषय देखने मिलता है।
(A) जानकारी का अर्थघटन (B) जानकारी का विश्लेषण
(C) जानकारी का उपयोग (D) ए. बी. और जी सभी
- (viii) माहिती प्रक्रियाकरण का मोडेल निम्नलिखित किस पर आधारित है ?
(A) कोम्प्युटर सिस्टम (B) कोम्प्युटर साद्रश्यता (C) कोम्प्युटर सॉफ्टवेर (D) कोम्प्युटर विचारणा
- (ix) “स्मृति का मतलब शिखी गये विषयोका सीधा उपयोग करना” ऐसा किसने कहा ?
(A) वुडवर्थ (B) बर्नहार्ट (C) विलियम जेम्स (D) थोमस
- (x) हम भाषा की अभिव्यक्ति कीस तरह करते हैं।
(A) बोलके (B) लिखके (C) संकेतों के द्वारा (D) (A), (B), (C) सभी
- (xi) भारतीय दर्शनशास्त्र में व्यक्तित्व के कितने प्रकार दीए गए हैं।
(A) एक (B) दो (C) तीन (D) पाँच
- (xii) “प्रेरणा नहीं तो वर्तन नहीं” ए बात कीसने कही है।
(A) टेरेट (B) वुडवर्थ (C) सी.टी. मॉर्गन (D) जे.पी. गीलकर्ट

विभाग-B

प्रश्न-2 निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर एक वाक्य में लीखे. प्रत्येक प्रश्न के लिए 1 अंक है।

[12]

- (i) देश की सौ प्रथम कोरेन्सीस सायन्स युनिवर्सिटी कहाँ पर आए हुई है।
- (ii) स्वतंत्र परिवर्त्य की व्याख्या दीजीए।
- (iii) विकास कीसे कहते है।
- (iv) नैतिक विकासका सिध्दांत कीस मनोवैज्ञानिक ने दीया है।
- (v) DNA का मुख्य कार्य क्या है।
- (vi) मानव उत्क्रांति के सीमा स्तंभ कोन कोन से है।
- (vii) माहिती प्रक्रिया कीसे कहते है।
- (viii) विस्मरण कीसे कहते है।
- (ix) प्रत्यायन में कम से कम कितने लोग होते है।
- (x) TAT का पुरा नाम लिखि।
- (xi) मानववादी अभिगम के प्रणेता कोन है।
- (xii) आवेग का सिध्दांत किसने दीया है।

विभाग-C

निम्नलिखित प्रश्न में से किसी 8 पश्न के उत्तर संक्षिप्तमें लीखे. प्रत्येक प्रश्न के लिए 2 अंक है।

[16]

- (3) मनोविज्ञान शब्द का अर्थ समजाए ?
- (4) प्रयोग की व्याख्या दीजीए और अर्थ स्पष्ट करे।
- (5) क्रोइड की मनोजातीय विकास के सिध्दांत में दी गई अवस्था के नाम लिखिए।
- (6) समस्या का अर्थ दीजीए और समस्या निराकरण की व्याख्या लिखे।

अथवा

- (6) सर्जनात्मक विचारण के सोपान बताए।
- (7) पुनःप्राप्ति कीसे कहते है।

अथवा

- (7) PQRST में पूर्वदर्शन कीसे कहते है।
- (8) प्रत्यायन कीसे कहते है।
- (9) प्रत्यायन प्रतिमान (मोडेल) के सात सोपान क्रमशः लिखे।
- (10) व्यक्तित्व की व्याख्या दीजीए।
- (11) स्व-प्रवलन कीसे कहते है।
- (12) सत्ता की प्रेरणा का अर्थ लिखिए।
- (13) सकारात्मक आवेग समजाए।

विभाग-D

निम्नलिखित प्रश्न में से किसी 8 पश्न के उत्तर मुद्दासर लीखे. प्रत्येक प्रश्न के लिए 2 अंक है।

[16]

- (14) मनोविज्ञान के ध्येय समजाइए।
- (15) कोहलरबर्गे के नैतिक विकासका सिध्दांत समझाइए।

अथवा

- (15) सामाजिक - आवेगिक विकास समझाइए।

- (16) जनीन तत्वो का महत्व समझाइए ।
(17) सर्जनात्मकता बढाने के आपके सूचन दीजीए ।
(18) स्मरण की व्याख्या दे कर उसके घटक (सोपान) को समझाइए ।

अथवा

- (18) विस्मरण की व्याख्या दे कर उसके नीर्धारक घटक को समझाइए ।
(19) वाणी विकास की प्रक्रिया समझाइए ।
(20) स्वनियमन की मनोवैज्ञानिक प्रविधियाँ समझाइए ।
(21) टूक नोंध : स्व के प्रकारक
(22) प्रेरणा कीसे कहते है ? प्रेरणाचक्र समझाइए ।
(23) सत्ताकी प्रेरणा समझाइए ।
(24) प्रबलनका अर्थ देकर प्रबलनके प्रकार की स्पष्टा करे ।

विभाग-E

निम्नलिखित प्रश्न मे से कीसी 4 पश्न के उत्तर सविस्तार लीखे. प्रत्येक प्रश्न के लिए 4 अंक है ।

[16]

- (25) मनोविज्ञान का स्वरुप समझाइए ।
(26) प्रयोग विधि को सविस्तार समझाइए

अथवा

- (48) मनोवैज्ञानिक कसोटी के लक्षण समझाइए ।
(27) प्रत्यायन कौशल्य सविस्तार समजाइए ।
(28) विकास पर असर करते पशुबलोमेसे “अनुवंश” को समजाइए ।
(29) समस्या उकेल की रीत को सविस्तार समझाइए ।
(30) कीसी दो मनोसामाजीक प्रेरणा की चर्चा कीजीए ।

Diagnosis Test For 12th Students

141 (E)

Stander :- 11th

Subject :- psychology

Time:- 3 hours

Maximum mark :-80

Instructions :-

- 1) This Questions Paper consists five [A,B,C,D,E] sections.
 - 2) This Questions Paper consists 30 Questions.
 - 3) Figures the right side indicate full marks for the questions.
 - 4) Answer the Question according to the instructions.
 - 5) All Question are compulsory there are internal options.
-

SECTION- A

Question-1 In the following Questions choose the right option and answer the questions. Each questions carries 1 mark. [12]

(1) When did Psychology gain the status of science ?

(A) 1897

(B) 1798

(C) 1879

(D) 1879

(2) Who give the theory of unconsciousness ?

(A) Kohler

(B) Whotson

(C) Freud

(D) Jemes

(3) In Which method do we have face-to-face Interview ?

- (A) Observation (B) participatory
(C) Questionnaire (D) Interview

(4) "Development is a qualitative change " who said this ?

- (A) Crow & Crow (B) Frennd
(C) Allport (D) Hurlock

(5) Who relays the Incoming sensory signals to the brain ?

- (A) Cerebellum (B) Cerebrum
(C) Thalemus (D) Limbic system

(6) What is the weight of a Human adult brain ?

- (A) 3.61 kg (B) 1.36 kg
(C) 2.36 kg (D) 2.00 kg

(7) From the Bellow given what do we get to see in cognition ?

- (A) Interpretation of Information (B) Analysis of information
(C) Utility of Information (D) All three A,B,C.

(8) From the given bellow on what is the information processing

Model based?

- (A) Computer system (B) Computer analogy
(C) Computer soft were (D) Computer hard were

(9) "Memory is the direct Use the Learned " who said this ?

- (A) Woodwarth (B) Bern Hardt
(C) Willam Jemes (D) Thomas

(10) How do we Express Language ?

- (A) By Speaking (B) By Writing
(C) By coding (D) All Above

(11) In the Indian religion how many types of personality is show ?

- (A) One (B) two
(C) Three (D) Five

(12) Who gave the statement " No Motive No Behaviour ?

- (A) Garret (B) wood worth
(C) C.T Morgan (D) J.P. Guilford

SECTION- B

Question-2 Answer the following questions in one-two Sentence. Each questions carries 1 mark [12]

1. Where is the first Forensic Science University Situated in Our country?
2. Give definition of Independent Variable ?
3. What is Development ?
4. Which Psychologist has given the theory of Moral Development ?
5. What is the main function of DNA?
6. Which the landmark of Human evolution?

7. What is Information processing?
8. What is Forgetting?
9. Minimum how many Individuals are required for Communication?
10. Write the full form of TAT?
11. Who was the creator of Humanistic approach?
12. Who has given the theories of emotion?

SECTION – C

Answer the following Questions in two – three lines

any 8 questions write. Each Questions carries 2 mark [16]

3. Explain the meaning of the Word Psychology?
4. Give the definition of Experiment and clarify its meaning?
5. Name the various stages of freud”s theory of sexual Development?
6. Give meaning of problem solving and also give its definition.

OR

6. State the steps of creative thinking?
7. What is retrieval?

OR

7. What is preview in PQRST method?
8. What is communications?
9. Write seven stages of communication in its correct order.

10. Give definition of personality?
11. What is self reinforcement ?
12. Give the Meaning of power motive.
13. Explain positive motivation?

SECTION – D

Answer the following questions to the point any 8 questions

Each questions carries 3 mark.

[24]

14. Explain state the aim of psychology?
15. Explain the Kohlberg 's moral development theory?

OR

15. Explain the socio-emotional process?
16. Explain importance of Genes?
17. Give your suggestions to increase creativity?
18. Define memory and explain its stages?

OR

18. Define Forgetting and explain its Determinants ?
19. Explain Development of speech.
20. Explain the psychological technique for self regulation ?
21. Short note :- Type of self.
22. What is motivation describe the motivation cycle ?
23. Explain the power motivation.

24. Give meaning of reinforcement also specify its types ?

SECTION – E

Give detailed answer of the following Questions. Write any 4

Questions. Each Question carries 4 mark.

[16]

25. Explain the nature of psychology ?

26. Explain in short the experimental method.

OR

26. Explain the characteristics of psychological test.

27. Explain in detail of communication skills.

28. Describe in detail factors affecting development.

29. Explain in strategies of problem solving.

30. Discuss any two psychosocial motives.

BEST OF LUCK